

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в II кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області у II кварталі 2024 року свідчать, що, попри війну, коливання курсу гривні, здорожчання енергоносіїв та брак кваліфікованих працівників, респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікується нижча інфляція. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 5.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.9%) (графік 1). У цілому по Україні очікується помірне зменшення обсягів виробництва – «мінус» 0.3%;
- **нижчі темпи зростання цін на споживчі товари та послуги:** 71.1% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 62.2%), у цілому по Україні – 62.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становить 86.5% (у попередньому кварталі – 91.9%), у цілому по Україні – 84.9%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 2.6% (у попередньому кварталі – 17.1%). У цілому по Україні – «мінус» 0.2% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів сільського господарства та переробної промисловості (по 40.0%);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 5.4% (як у попередньому кварталі) (таблиця). Респонденти також очікують незмінних обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2024 року – 12.5%). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.7% та 11.0% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланс відповідей – 13.5% (у попередньому кварталі – 2.7%). Водночас респонденти очікують **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей «мінус» 8.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 5.4% та «мінус» 5.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 15.8% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 5.4%) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 10.7%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують / продають підприємства:** баланси відповідей – 94.7% і 65.8% відповідно (у попередньому кварталі – 94.7% і 73.7% відповідно) (графік 6). Найбільше зростання цін на продукцію власного виробництва прогнозують респонденти підприємств переробної промисловості та торгівлі (по 100.0%). На думку опитуваних, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на сировину та матеріали, а також ціни на енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 76.3% (у I кварталі 2024 року – 55.6%). Респонденти також очікують уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 65.8% (у попередньому кварталі – 75.7%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, значні коливання курсу гривні щодо інших валют, занадто високі ціни на енергоносії (вплив останніх двох чинників значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) та брак кваліфікованих працівників (графік 5).

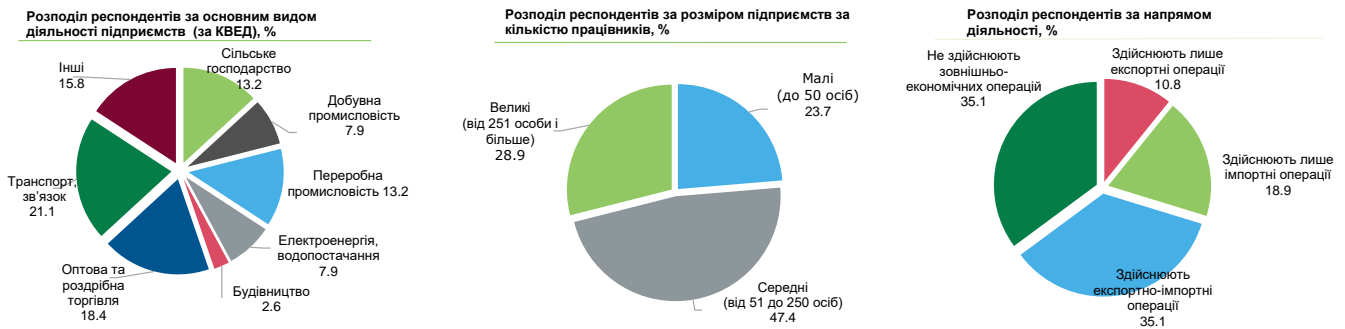
Респонденти очікують **збільшення потреби підприємств області в позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (51.4% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

97.4% респондентів області зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.0%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

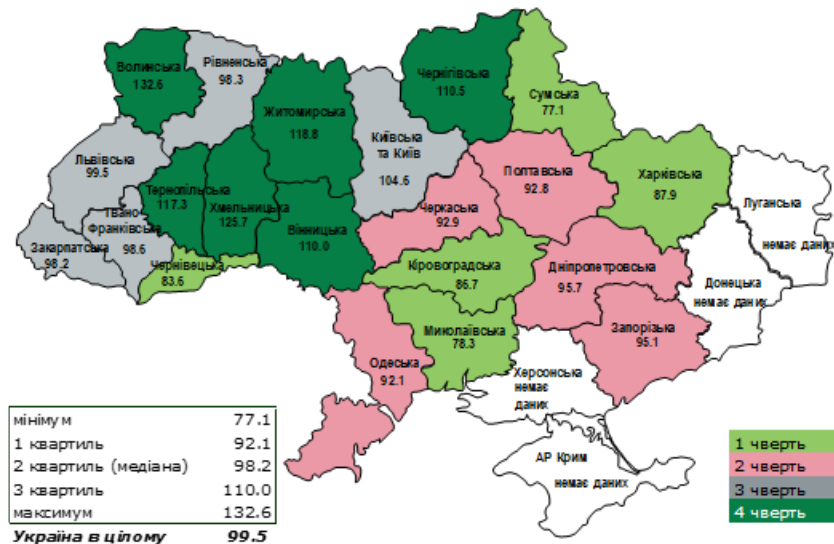
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 7.9% (у I кварталі 2024 року – 13.2%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 4.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 9.5% (у I кварталі 2024 року – 5.6%);
- **підприємствам потрібно залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 8.1% (у I кварталі 2024 року – 17.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 30 квітня – 24 травня 2024 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

¹кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

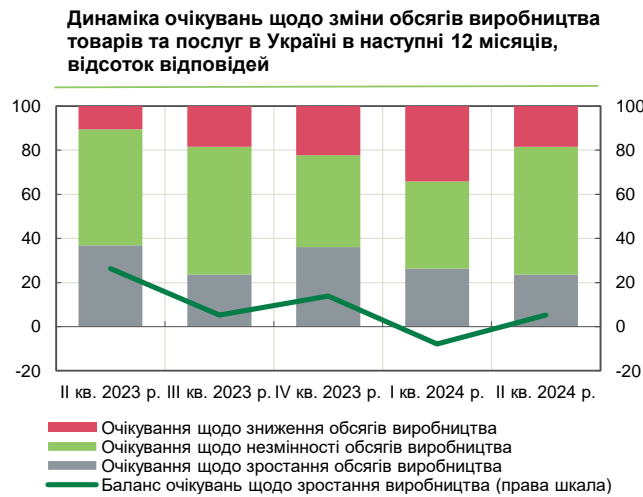
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	7.9	7.9	-5.3	17.1	2.6
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.4	13.2	7.9	5.4	5.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	5.7	2.7	-12.5	-2.7	-8.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.9	18.9	11.4	2.7	13.5
кількості працівників	-5.3	-10.8	-5.7	-5.4	-15.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

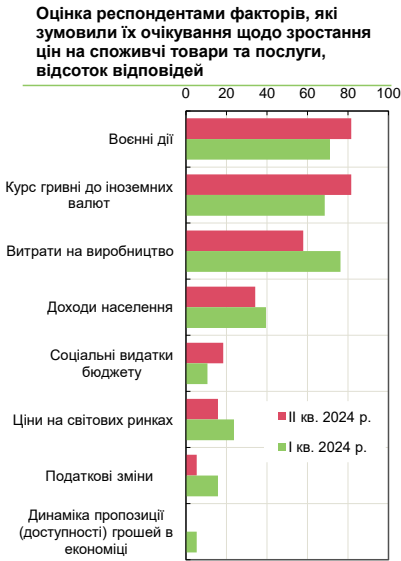
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

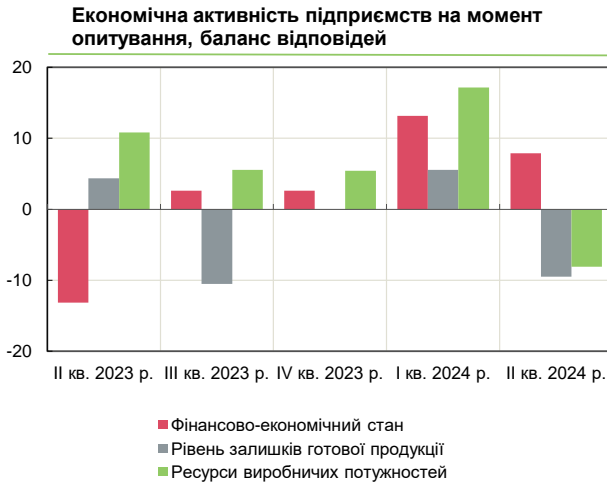
Графік 1

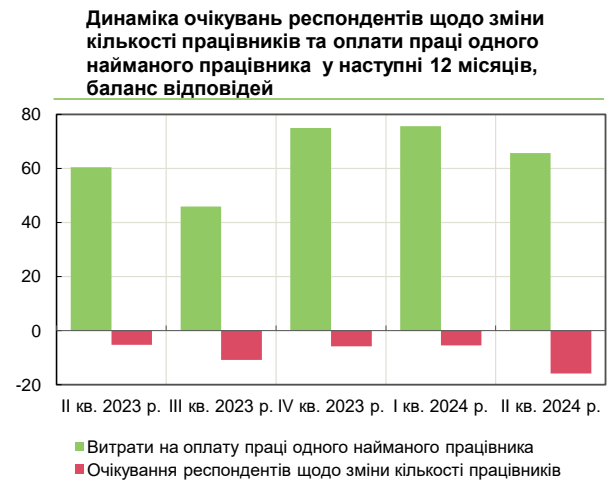
Графік 2

Графік 3

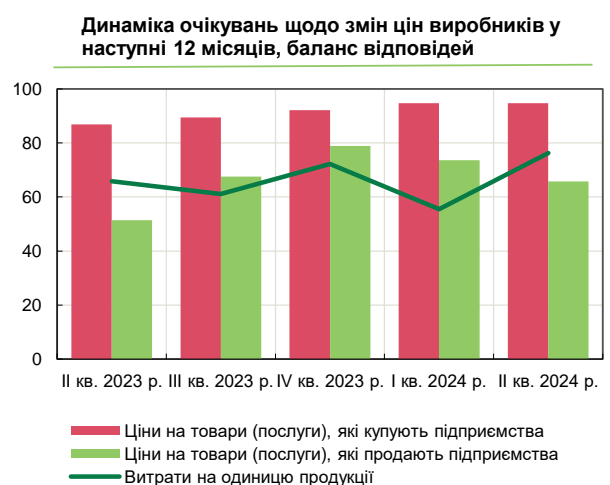
Графік 4

Графік 5

Графік 6

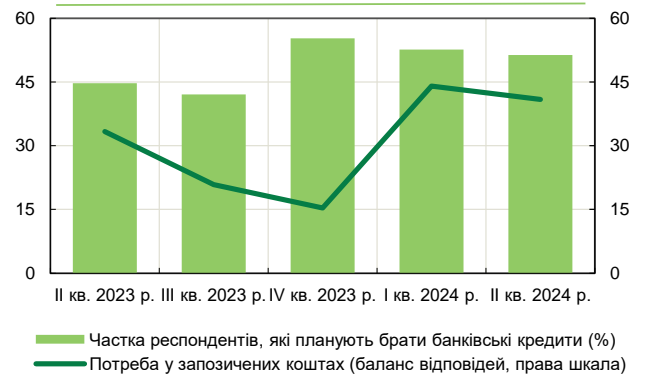
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

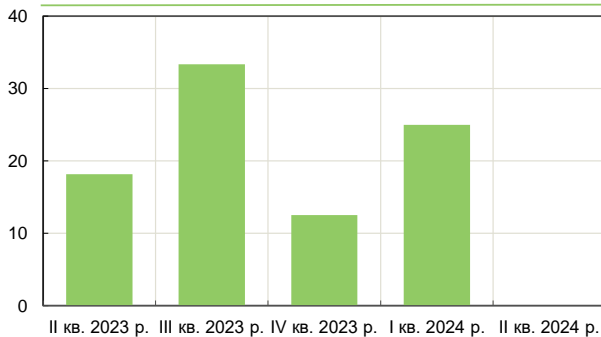
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

